

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Typ posudku: posudek oponenta práce

Autor práce: Bc. Richard Kokeš

Název práce: Tvorba veřejných politik v České republice: Příklad novely vysokoškolského zákona

Autor posudku: Mgr. Martin Nekola, Ph.D.

Předložená diplomová práce se zabývá procesem tvorby paragrafovaného znění novely vysokoškolského zákona v letech 2012–2013. Za tímto účelem nahlíží na proces optikou teorie veřejněpolitických sítí a celá práce je zasazena do konceptuální horizontu mace policy work na nejobecnější úrovni potom konceptem vládnutí. K empirickému zkoumání využívá kvalitativní metodologii.

Z formální hlediska odpovídá standardům diplomové práce. Je logicky a přehledně strukturována, neobsahuje závažnější stylistické nebo gramatické problémy (snad až na použití výrazu „veřejně politický“, což je vzhledem ke studovanému oboru trochu zarážející). Autor dobře cituje zdroje a čerpá jak z domácí tak i zahraniční odborné literatury. V práci nechybí ani struktura rozhovoru a použitý informovaný souhlas.

Z hlediska metodologie se jedná o velmi detailní případovou studii relativně krátkého (ale relevantního) úseku, který je však zasazen do celkového časového i veřejněpolitického kontextu. V tomto smyslu je práce informačně velmi bohatá a dává nahlédnout pod pokličku reálné tvorby veřejných politik. Na druhou stranu, autor v práci deklaruje, že k výzkumu přistupuje z konstruktivistického pohledu a využívá kvalitativní metodologii. V tomto ohledu je nutné konstatovat, že má očekávání nenaplnil. Kvalitativní metodologii využívá, ale konstruktivistický autorův přístup určitě není. Zaměřuje se totiž převážně na popis procesu než na hledání jeho smyslu a různých pohledů na něj, potažmo dosažený výsledek. Velmi dobře je to vidět v části 11.3, kde místo aby autor analyzoval promluvy jednotlivých aktérů a re-konstruoval tak jejich pojmání problému a použité (především rétorické) strategie, nechá toto dělat „členy sítě“ (obzvláště patrné je to v částech komentující vizi P. Fialy nebo argumentaci používanou jednotlivými aktéry). Dotazovaní tak nefungují jako účastníci procesu s vlastními pohledy na problematiku, ale jako informanti, kteří pro autora tento proces a pozice/jednání dalších aktérů komentují. Takový přístup (obdobu expertních rozhovorů) je v rozporu s konstruktivismem a způsobem, jakým přistupuje k empirickému zkoumání reality. Místo aby autor využil např. nástrojů diskurzivní analýzy nebo analýzy rámců, tak vytrhává z kontextu výroky, se kterými se „operovalo“ (str. 58) bez hlubšího pochopení diskurzivní (konstruované) povahy problému. V práci není jasné, jak autor přistoupil k tematické analýze a jaké přinesla výsledky. Není proto překvapivé, že dochází k závěru, že „Tvorba veřejných politik jako sociální konstrukce má také co říci k příčinám výsledné vysokoškolské novely, ale charakter těchto příčin už je spíše doplňující.“ (str. 58) Jak sám autor uznává, design práce zkoumání diskurzu, tedy tvorby politik jako výsledku sociální konstrukce, příliš nevyhovoval a také při získávání dat byla tato část nejméně zohledněna.“ (str. 59). To jen potvrzuje moje přesvědčení, které jsem získával v průběhu čtení celé práce, že autor si sice zvolil za východisko sociální konstruktivismus, ale ke zkoumání přistupuje v zásadě (neo)pozitivisticky. Využití kvalitativní metodologie nepřináší kýžené pochopení procesu, natož vysvětlení jeho příčin (což je opět spíše pozitivistický přístup ke zkoumání reality). Nemohl jsem se tak zbavit dojmu, že pokud by místo polostrukturovaných rozhovorů rozdal respondentům dotazníky, došel by pravděpodobně ke stejným závěrům. Jinými slovy není jasné, v čem spočívala kvalita a v čem je

přístup *sociálně konstruktivistický*.

S tím souvisí další závažná výhrada, která se váže ke stanoveným cílům. Autor chce vysvětlit „příčiny nastavení výsledné podoby novely vysokoškolského zákona“ (str. 5). K naplnění takového cíle pomocí případové studie a kvalitativní metodologie však nestačí podrobný popis vysvětlovaného procesu (jakkoliv byl opravdu podrobný), ale také nalezení kauzálních mechanismů, které by jej dokázaly uspokojivě vysvětlit. Nic takového práce neobsahuje, pouze se volně vztahuje ke třem různým pojetím policy work. Tak mohou sloužit jako východiska (rámcové), nikoliv však vysvětlení. Zjištění, že proces tvorby dané politiky ovlivňuje autorita, vzájemné interakce a také trochu různé konstrukce nelze vydávat za zjištění příčin výsledné podoby paragrafovaného znění.

Celkově hodnotím práci jako informačně bohatou, nicméně problematickou z hlediska celkového přístupu a propojení teorie a metodologie v kontextu cílů práce a položených výzkumných otázek. To bohužel trochu snižuje potenciálně vysokou přidanou hodnotu spočívající v podrobném vhledu do procesní stránky tvorby politik. Přes uvedené výhrady autor prokázal velmi dobrou znalost teoretických aspektů veřejné politiky a schopnost napsat závěrečnou práci v rámci oboru veřejná politika.

Práci proto doporučuji přijmout k obhajobě a hodnotit známkou „výborně“:

Datum: 13.6.2014

Podpis: